

Příloha k protokolu o SZZ č.

Vysoká škola: JU v Č. Budějovicích

Pedagogická fakulta

Pracoviště: katedra společenských věd

Datum odevzdání posudku: 2. srpna 2023

Jméno a příjmení studenta: Barbora Hladíková

Obor: Společenské vědy se zaměřením na vzdělávání na 2. stupni ZŠ

Vedoucí/oponent* bakalářské práce:

PhDr. Vladimír Hanáček, Ph.D.

POSUDEK BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Název práce: Změna volebního zákona do Poslanecké sněmovny 2021 a její dopady

Kritéria hodnocení práce (označte vždy právě jednu z možných známek):

1. Struktura práce (úplnost, logická posloupnost a vyváženost kapitol, rozsah práce)

A – výborně

B – velmi dobře

C – dobře

N – nevyhověl/a

2. Metodologická a metodická stránka práce (stanovení hypotéz/cílů práce, vhodnost a kvalita dat a metod)

A – výborně

B – velmi dobře

C – dobře

N – nevyhověl/a

3. Práce s literaturou a dalšími informačními zdroji (výběr, správná citace, použití, dodržování bibliografických norem)

A – výborně

B – velmi dobře

C – dobře

N – nevyhověl/a

4. Odborná správnost – znalost problematiky (prokázání znalosti řešené problematiky, prokázání specifických znalostí, schopnost aplikovat znalosti na konkrétní problém)

A – výborně

B – velmi dobře

C – dobře

N – nevyhověl/a

* nehodící se škrtněte

5. Zhodnocení výsledků, naplnění cílů, aplikovatelnost v praxi

- A – výborně
- B – velmi dobře
- C – dobře
- N – nevyhověl/a

6. Úroveň jazykového a stylistického zpracování

- A – výborně
- B – velmi dobře
- C – dobře
- N – nevyhověl/a

7. Formální a grafická úroveň práce

- A – výborně
- B – velmi dobře
- C – dobře
- N – nevyhověl/a

Závěrečné shrnutí, komentáře, otázky k obhajobě:

Studentka zpracovala téma navýsost aktuální a zajímavé. Alternativní užití různých variant přepočtu hlasů na mandáty prostřednictvím kvót a dělitelů je pro finální výstup voleb a jejich vliv na podobu stranického systému zcela zásadní téma. Česká rozprava o změnách volebního systému do Poslanecké sněmovny byla vždy příliš kontaminována preferencemi konkrétních politických aktérů a prostor pro uplatnění odborných závěrů byl navzdory rozšiřujícímu se portfolio odborných studií na dané téma velmi omezený. O to cennější jsou studentské práce, které k tomuto chápání skutečností taktéž přispívají.

Autorka nejprve popisuje různé typy kvót a dělitelů. Dále potom rozebírá jednotlivá nastavení volebního systému do českého parlamentu od roku 1990, zvažované i uskutečněné změny v něm i obsahy obou významných nálezů Ústavního soudu (2001 a 2021), znamenající zásadní zásah do podoby volebního zákona ze strany této soudní autority. Popis všech těchto skutečností je věcně správný. Vytknout by mu však šlo jistou šablonovitost bez hlubší orientace v problematice a pak poněkud kompilační charakter, kdy autorka text sestavila z různých odborných textů českých politologů (Krejčí, Klíma, Charvát). Na jedné straně je třeba podotknout, že tento přístup ve studentských pracích je trošku daň za řídkou českou odbornou produkci na daná témata a tím i velmi omezenou heuristickou základnu. Na straně druhé to ale také znamená, že podobně kompilační přístup lze vidět v jiných četných studentských závěrečných pracích v ČR na dané téma, což znamená, že autorka má s některými podobně tematicky zaměřenými pracemi vyšší míru shody textu při kontrole plagiátorství (kolem 10%). Nutno však dodat, že ani tato výkladová část práce nepostrádá věcné chyby: např. vládě Jana Fischera Poslanecká sněmovna na jaře 2009 důvěru vyslovila. Autorka na str. 21 tvrdí, že nikoliv... Některé informace jsou pak zastaralé: např. v roce 2009, kdy byla vydána kolektivní monografie (Čaloud a kol.) o volebních systémech, byl opravdu ve volebním zákoně aplikován počet preferenčních hlasů při volbách do Poslanecké sněmovny v počtu dvou. Už od následujícího roku je ale tento počet čtyři.

Následně v druhé části se autorka pokouší aplikovat různé metody přepočtu hlasů na mandáty v rámci vybraných třech volebních obvodů, konkrétně Prahy, Jihočeského a Karlovarského kraje a správně odůvodňuje tento výběr tím, že jde o tři různé kategorie volebních obvodů dle velikosti, byť by obvodů šlo vybrat více. Výpočty zde uvedené jsou v zásadě správné. Snáze se vypočítává počet mandátů skrze dělitele, složitěji skrze kvóty s přihlédnutím k druhému skrutiniu. S tím souvisí má otázka k obhajobě viz níže. Tyto výpočty se objevily v jedné studentské práci v loňském roce též. Obhájit tuto shodu lze exaktností tohoto obsahu. Z druhé strany by bylo ale radno efekt jednotlivých přepočtů detailněji vyložit. Autorka se uchyluje k toliko stručnému popisku, který ve výsledku vysvětluje málo. Její závěry ohledně proporčnosti či disproporčnosti volebních systémů podle užití jednotlivých metod přepočtů jsou relevantní, nicméně u obhajoby je třeba je dovysvětlit.

Z hlediska mluvnického je práce obstojná. Vyskytují se v ní sice některé poněkud křiklavé chyby ve shodě podnětu s přísudkem: „strany měli“, „počty překračovali“, nicméně jsou to spíše výjimky.

Celkově navrhuji hodnocení **velmi dobře**.

Otázky k obhajobě:

Který způsob přepočtu hlasů na mandáty je nejvíce proporční a který nejvíce disproporční a proč?

Existuje něco jako „čistě proporční“ metoda a je k něčemu dobrá?

Co znamená užitý pojem „dodatečné dělení“?

Autorka uvádí, že dle kvóty Imperiali, která je od roku 2021 v ČR užívána, by v Jihočeském kraji byl poměr rozdělených mandátů mezi čtyřmi postoupivšími subjekty: 5-5-2-2. Ve skutečnosti byl však 5-5-2-1. Proč?

Navrhovaná klasifikace (výsledná známka není aritmetickým průměrem známek jednotlivých kritérií hodnocení práce):

A – výborně

B – velmi dobře

C – dobře

N – nevyhověl/a

V Českých Budějovicích dne 2. srpna 2023

Podpis vedoucího bakalářské práce